

PÅ GRENSEN

NO 3. 2016 \ 9. ÅRGANG

UTGITT AV TOLLETATEN

Lær mer!
OPPDATERT
KURSKALENDER
Side 31

TEMA

Doping- midlene kommer i posten

SIDE 6

Smugler- lastene blir større igjen

SIDE 22

KvoteAppen en knallsuksess

SIDE 27

FOTOREPORTASJE

Når tollerne border et skip

Det er en krevende jobb å kontrollere store fartøy.
Vi ble med tollerne om bord i et cruiseskip ved kai i Bergen.

SIDE 16

Målrettet kontroll

Etter den store endringen etaten har vært gjennom med overføring av oppgaver knyttet til særavgifter og merverdiavgift til Skatteetaten, har Tolletaten i en periode nå fokusert på styrking av grensekontrollen. Blant annet styrker vi etterretningen, bemanningen på Ørje og Svinesund økes og bruken av teknologi for skiltgjenkjenning utvides. Sist, men ikke minst, har vi lansert verdens første kvoteapp!

Etterretningssenter. Opprettelsen av Tolletatens etterretningssenter er et viktig tiltak for å styrke kontrollen med hele vareførselen, inkludert bekjempe organisert kriminalitet og smugling. En god og effektiv kontroll krever at vi identifiserer hvor risikoen for ulovlig og udokumentert vareførsel er størst, og at vi i så stor grad som mulig innretter kontrollinnsatsen deretter. Det er viktig for oss å gjøre den legale vareførselen så effektiv som mulig, samtidig som vi stopper det som er ulovlig eller mangelfullt.

Skiltlesende. Et annet prosjekt vi jobber med nå er utplassering av skiltlesende kameraer på landeveis grenseovergang og ved fergeanløp fra utlandet. Kameraene styrker kontrollarbeidet og er et viktig hjelpemiddel som gjør det enklere for tollerne å målrette kontrollene på grensen. Blant annet gjør

kameraene det enklere for tollerne å plukke ut kjøretøy som skal kontrolleres, mens det meste av den vanlige trafikken får gå uberørt.

KvotApp. I sommer lanserte Tolletaten verdens første KvotApp! Den reisende legger enkelt inn hva han eller hun har med seg av alkohol og tobakk – appen viser om det er innenfor kvoten. Du kan bruke appen til å betale for varer utover kvoten før du krysser grensen. Med KvotAppen blir det enklere å handle riktig.

KvotAppen innebærer forenklinger for både den reisende og Tolletaten. Noen måneder etter lansering tyder tallene på at mange benytter muligheten til å fortolle. I skrivende stund har nærmere 125 000 personer lastet ned appen, og det er fortollet for kr 1,7 millioner kroner. En klar indikasjon på at tilrettelegging gjennom gode digitale løsninger gjør det enklere for folk å følge reglene.

Eivind Kloster-Jensen,
tolldirektør

PÅ GRENSEN

Utgitt av Tolletaten
Postboks 8122 Dep.
0032 Oslo
Tlf.: 22 86 03 12
www.toll.no

Ansvarlig redaktør:
Robert Haast
Redaktør: Tore Skår

Design og redaksjonell
rådgivning: Redink

Trykk:
RKGrafiske AS

Opplag:
3500 eksemplarer

Forsidefoto: Eivind Senneset

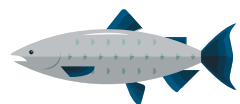
ISSN 1891-2486

Innspill og tips kan sendes til:
skar@toll.no.
Spørsmål og henvendelser
om adresseendringer og
abonnement kan sendes til:
bente-marian.lynum@toll.no

KvotAppen betyr forenklinger
både for den reisende og
for Tolletaten.

3,6 tonn fisk er konfiskert på veg ut av Noreg, i første halvår 2016.

6,9 Kristiansand-tollarane og narkotikahunden Sniff fann 6,9 kilo amfetamin i ein personbil 2. juli.

Foto: Tullverket

Samarbeid: Medlemslanda i NTR er: Noreg, Finland, Danmark, Sverige, Island, Færøyane og Grønland.

Nordisk interesse for etterretning

I august vart Nordisk Tolladministrativt Råd (NTR) arrangert i Stockholm.

Dei nordiske landa viste stor interesse for det norske etterretningssenteret, seier tolldirektør Eivind Kloster-Jensen. NTR er eit årleg møte for dei nordiske tolldirektørane. Dei delar erfaringar og oppdaterer kvarandre om administrative, strategiske og meir tollfaglige operative saker. Dei andre nordiske landa følgjer med på utviklinga i den norske tolletaten. Mellom anna ser dei moglegheiter for praktisk samarbeid ved etableringa av det nye etterretningssenteret.

Det er mange likskapar ved utviklinga av dei nordiske tolladministrasjonane. Sverige har allereie overført avgiftene til skattemyndigheitene, Noreg er i ei slutfase, og Finland er no i same prosess, med overføring av importmeirverdiavgift som siste element frå januar 2018.

– Denne gongen var det nok likevel Danmarks snuoperasjon i skatteadministrasjonen og nye satsing på toll som vakte størst interesse, seier Per Arvid Nordli som er internasjonal fagdirektør i

Tolldirektoratet.

– Dansk skatt- og toll har vorte redusert til om lag halvparten av dei tilsette over dei siste 20 åra. Ein har ikkje klart å følgje opp med naudsynt IT-støtte, og no ser ein at ein ikkje klarer å gjere alle viktige oppgåver. Eit nytt Skattevesen skal no byggjast, med ny leiing og det skal satsast sju milliardar kroner fram mot 2020. Gamle Skat skal deles inn i seks – åtte nye einingar, og Told blir ein av desse, med eigen tolldirektør og leiing.

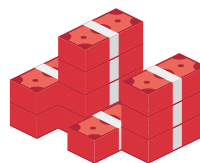
Smugla tørka khat

Gardermotollarane fann i alt 225 kilo tørka khat i to ulike postsendingar i juli. Dette er eit betydeleg beslag av den narkotiske planta. På tolldeklarasjonen stod det at sendingane inneheldt utstyr til mobiltelefonar, noko tollarane altså fann at ikkje stemte.

Hindra tollarar

Ein 21 år gamal mann frå Halden er dømd for å ha sperra vegen for ein tollpatrulje under utrykking med blålys i desember 2014. Halden tingrett har gjeve mannen ein dom på vilkår på fengsel i 21 dagar og ei bot på 5000 kroner.

Fleire valutabeslag

Tollarane beslagla i første halvår 31 millionar kroner som ikkje var fortolla, ein auke på seks millionar kroner frå 2015. Alle beløp over 25 000 kroner skal deklarerast til Tolletaten.

42 Svinesundtollarane beslagla 42 kilo vasspipetobakk og 60 000 sigarettar i ein bil i august.

Hamar tollstad er lagd ned

Behovet for publikumsekspedisjon har blitt stadig mindre dei seinare åra, og vart ytterlegare redusert etter at Tolletaten overførte fleire oppgåver til Skatteetaten frå årsskiftet. Alt 1. januar vart opningstida ved Hamar tollstad redusert til fire timar, tre dagar i veka.

Fortollingsverksemda i Hamar er no flytta til Fredrikstad regiontollstad. Oppfølginga av tollagerhaldarar og etterkontroll, samt ekspedisjonsoppgåvene, har blitt overførte til Kongsvinger tollstad.

Hamar tollstad vart oppretta i 1913. Med nedlegginga her er det ikkje lenger tollstader ved Mjøsa.

Med nedlegginga på Hamar er det ikkje lenger tollstader ved Mjøsa.

Foto: Scanpix

Storaksjon mot ulovlege legemiddel

Tollarane på Alnabru og Gardermoen fann ulovlege eller falske legemiddel i 239 kontrollerte postpakker under Operasjon Pangea IX. Den internasjonale kontrollaksjonen sette søkelyset på narkotiske middel, ulovlege og falske legemiddel og medisinsk utstyr som bestillast via internett. 103 land var med i aksjonen som vart koordinert av Interpol.

Dei norske tollarane kontrollerte 1 865 postpakker i aksjonen, og fann mellom anna antibiotika frå Canada, Polen, Singapore, Spania og Storbritannia. Det vart også funne fleire typar legemiddel som indikerer at mange nordmenn driv sjølvmedisinering.

Tollstasjonen i dag: Den nye tollstasjonen blir bygd bortanfor dagens tollstasjon.

Foto: Tolletaten

Ny tollstasjon på Helligskogen

Den nye finsk-norske tollstasjonen Kilpisjärvi/Helligskogen ved Europaveg 8 skal etter planen stå ferdig alt i januar 2017. Finland og Noreg delar på utgiftene av nye ekspedisjonslokale og ny kontrollhall, medan bygga formelt blir eigde av den finske staten. Den noverande tollstasjonen blir riven. Nybygga vil gje gode arbeidstilhøve for dei finske og norske tenestemennene – ikkje minst ein etterlengta kontrollhall.

Ekspedisjonsbygget blir på litt i underkant av 300 kvadratmeter, medan kontrollhallen blir på litt over 300 kvadratmeter. Tollstasjonen er døgnope.

Innad i etaten

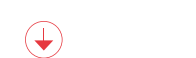

Foto: Bård Gudim

Eivind Kloster-Jensen er tilsett som tolldirektør.

Ny tolldirektør

Eivind Kloster-Jensen er tilsett som tolldirektør etter at Bjørn Røse gjekk av 1. august.

Eivind Kloster-Jensen (50) har vore avdelingsdirektør og leia Kontrollavdelinga i Tolldirektoratet sidan 2009. Han har tidlegare vore avdelingsdirektør i Konkurransetilsynet (2000 til 2007). Frå 2007 til 2009 var han konsulent i Asplan Viak AS. Han er utdanna samfunnsøkonom.

– Det viktige no er at vi sikrar god drift i Tolletaten, og at vi legg særleg vekt på utviklingsprosessane. Vi skal utarbeide ein plan som tek vare på begge delar i den komande perioden. Eg vil samarbeide med leiarane i direktoratet og i tollregionane og dei tilsette sine representantar om dette, seier Kloster-Jensen.

Bjørn Røse går over i stilling som spesialrådgjevar i Finansdepartementet. Han har vore tolldirektør sidan 1. september 2007. Departementet har starta arbeidet med å lyse ut stillingane som tolldirektør.

Doping i posten

Her finner rådgiver **Tore Westernes dopingmidler i postpakke fra Kina**. Nå starter arbeidet med å identifisere den norske mottakeren før anmeldelsen blir sendt til politiet. Tollerne ved toll- og vareførselskontoret på Alnabru i Oslo avdekker nesten daglig sendinger med dopingmidler til nordmenn.

Tekst: Thore Simenstad | Foto: Terje Heiestad

1

Tollerne identifiserer daglig vareforsendelser som av en eller flere grunner oppfattes som mistenkelig. Det er Tolletatens oppgave å undersøke om nødvendige tillatelser foreligger før en vare frigis. I enkelte tilfeller lurere vi på hensikten med innførselen. Selve varen er i sin form ikke regulert, men Tolletaten kan ha en mistanke om at for eksempel formålet med importen er å produsere noe illegalt innenlands. Å avdekke slike forsendelser er en del av vår rolle som samfunnsbeskytter, sier seniorrådgiver Anders Flekke i kontrollavdelingen i Tolldirektoratet.

– Tolletatens hovedoppgave er å kontrollere varer og stoppe ulovlig import. Derfor legger også Tolletaten vekt på å avdekke forsøk på import av dopingmidler, poengterer han.

Produksjonsutstyr. – Derfor skal vi sjekke råmaterialer og produksjonsutstyr. Det er ikke ulovlig å deklare og innføre pillepresser, men når Tolletaten avdekker pillepresser i tollkontrollen vil vi selvsagt undersøke hva de kan eller skal brukes til. Det er heller ikke forbudt å importere tomme ampuller, men vi kan gjøre noen nærmere undersøkelser om hensikten med importen. Tolletaten er interessert i totalbildet i kampen mot innførsel av forbudte varer og varer som det er restriksjoner på ved importen, sier Anders Flekke.

Doping forbudt. Dopingpreparater er en forbudt vare i Norge dersom du ikke har særskilt tillatelse

til innførsel. Det har ikke alltid vært slik. I flere år var det forbudt å importere og selge anabole steroider, men kjøp og bruk av dopingmidlene innenlands var tillatt inntil 1. juli 2013. Da ble det også forbudt å kjøpe og bruke anabole steroider, etter endringer i legemiddeloven.

– Grove overtredelser har en øvre ramme på seks års straffereaksjon, mens mindre alvorlige overtredelser kan resultere i inntil to års straffereaksjon, sier Flekke.

Operasjon Gilde. – At det var storstilt produksjon og distribusjon av dopingmidler i Trøndelag, overrasket oss, erkjenner seksjonssjef Bjørn Arild Sørli ved grensekontrollen i Trondheim. Vi hadde hørt rykter om dopingmisbruk og hadde også gjort noen beslag av dopingmidler ved grensepasserings som fortalte oss at vi sto overfor lokale aktører, men ikke at det var satt i system og var så omfattende, sier han.

Operasjon Gilde er den største dopingsaken noensinne for politiet i Sør-Trøndelag. Etterforskningen startet i desember 2011. I februar 2012 var 100 politifolk med i aksjoner flere steder i Trondheim. Sommeren 2012 var 70 personer siktet i saken som involverte 14 politidistrikter. I januar 2013 var 98 personer siktet i Operasjon Gilde. Dopingmidler ble sendt fra Trøndelag og distribuert over hele landet.

– Tollregion Midt-Norge bisto med om lag ti tollere ved ransakingene i Trondheim i februar 2012, bekrefter seksjonssjef Bjørn Arild Sørli. Vi bidro

1. Kontroller: Erfarne tollere vurderer hvilke sendinger som skal plukkes ut til ytterligere kontroll.

2. Strøm av post: Det kommer store mengder post fra utlandet. Utfordringen for tollerne er å plukke ut hvilke sendinger som har forbudte varer.

3. 24 kg doping: 21. januar i år beslaglagte tollerne på Kongsvinger 24 kilo doping.

”

De største dopingbeslagene på grensen involverer ofte nordmenn, men også borgere fra østeuropeiske land er høyt representert

Seniorrådgiver Anders Flekke, Tolldirektoratet

2

3

fakta

Beslagssaker i år

Smuglet 24 kilo dopingmiddel. En tollpatrolje fra Kongsvinger reagerte på formiddagen 21. januar i år på to polskregistrerte biler i avkjøringen til Magnor i Eidskog kommune, og tok kontakt med førerne av en personbil og en varebil. Den grundige tollkontrollen avdekket 24 kilo dopingmidler og 9360 ampuller dopingmidler i vare bilen. Dopingmidlene var skjult under bygningsmaterialene og pakket i esker.

Smuglet hasj og doping. Narkotikahunden Sidney fant hasj og dopingmiddel på en fergepassasjer da stavangertollerne kontrollerte ferga fra Danmark i Risavika 21. juli. Sidney markerte på passasjeren på utsiden av bilen, men mannen (22) nektet for at han hadde med seg narkotika. Tollerne gikk grundig gjennom bilen og fant 628 gram hasj og marihuana, 400 dopingtabletter, 44 dopingampuller og 180 gram med dopingmiddel samt 296 legemiddel-tabletter.

Stort dopingbeslag i Mo i Rana.

Tollerne i Mo i Rana beslagla 2900 dopingmidler da de stoppet og kontrollerte en varebil med varer fra Litauen på E-12 ved Umbukta om formiddagen 26. mai. Tollerne reagerte på en bag som lå blant varene i lasterommet, og nærmere undersøkelser avdekket ei pakke med 2 900 stanabol dopingmidler i bagen. Den litauiske sjåføren er mistenkt.

Svenske dopingbeslag. Det svenske tollvesenet gjorde 727 beslag av dopingmidler i 2015, og 733 beslag i 2014. Totalt bokførte Tullverket 5922 narkotika- og dopingbeslag i fjor, mens tallet for 2014 var 5736, framgår det av Tullverkets beslagsstatistikk. Som i Norge gjør de svenske tollerne også flest beslag av dopingmidler i post- og kurer-sendinger. I 2015 var 556 dopingbeslag i post- og kurer-sendinger, mens antallet var 588 i 2014.

også med etterretningsinformasjon utfra etatens kunnskap om dopingmiljøet i Midt-Norge og har til daglig et tett samarbeid med Trøndelag politidistrikt.

Det største tollbeslaget av dopingmidler i Tollregion Midt-Norge er på 50 000 enheter og ble gjort på Europavei 14 ved Storlien i 2003.

Tall fra Kripes. At legemiddeloven ble skjerpet gjorde det mulig for politiet å straffefølge kjøp og bruk av anabole steroider. I 2015 gjorde Politiet og Tolletaten 800 beslag av anabole steroider. Testosteron utgjør vel 1/3 del av beslagene, skriver Kripes i sin narkotika- og dopingsstatistikk for 2015. Deretter følger trenbolon, stanazolol og nandrolon.

I tillegg kommer om lag 900 beslag av nye psykoaktive og psykososiale stoffer. Dette er ofte svært potente stoffer og det skal en svært liten mengde til for å gi rus. Det er lett å overdosere og virkningene kan være fatale, advarer Kripes. Første halvår 2016 dukker det stadig opp nye og potente stoffer.

Statistikken forteller også om stor tilgjengelighet av reseptbelagte legemidler som benzidiazepiner med beslag av 730 000 tabletter i 2015. Her er Rivotril gjengangeren.

Store beslag på landegrensen. Tolletaten gjør de største beslagene i transportmidler på landegrensen og i bagasjen til flypassasjerer. Men de langt fleste beslagene, da gjerne i mindre mengder, gjøres i post- og kurer-sendinger som kontrolleres på Alnabru og Gardermoen. »

4

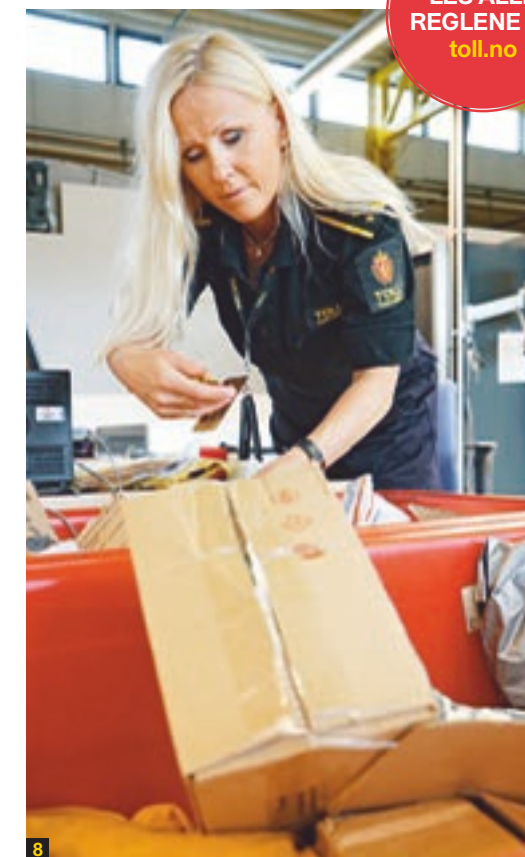
5

6

7

8

LES ALLE
REGLENE PÅ
toll.no

» I 2015 var det 30 større beslag av dopingmidler, såkalte alvorlige overtredelser ved Tollregion Oslo og Akershus sin enhet på Alnabru. Tolloverinspektør Hanne Wickstrøm forteller at tollerne beslaglegger dopingmidler stort sett hver dag. Romania går igjen som avsenderland og det kommer også mange sendinger med dopingmidler fra Ungarn, sier hun.

– De største dopingbeslagene på grensen involverer ofte nordmenn, men også borgere fra østeuropeiske land er høyt representert, supplerer seniorrådgiver Anders Flekke. Internasjonalt antas det at mye av dopingproduksjonen skjer i Kina og India, men før den når Norge har den gjerne vært innom flere andre land.

Færre grensekontroller. Etter at dopingmidlene kommer inn i EU, så opphører stort sett grensekontrollene før Sverige og Norge, noe som gir en del utfordringer for Tolletaten, tilkjenner Anders Flekke. En annen utfordring er at dopingmidler ikke er internasjonalt regulert på tilsvarende måte som narkotika og følgelig er en lovlig vare i enkelte land.

Sprenger grenser. – Nå vokser det opp en generasjon hvor utseende, prestasjon, det å lykkes og «likes» i sosiale medier betyr «alt». En generasjon

hvor mange sprenger grenser og går langt for å oppnå berømmelse og den perfekte kroppen. Hvor du lokkes av reklame for ulovlige substanser med lovnader om å bli sommerbrun, slank og kåt. At stoffet du sprøyter i deg også kan gi bivirkninger, ser ikke ut til å skremme. Tradisjonelt har det kanskje vært ansett at dopingbruken først og fremst var prestasjonsmotivert, nå handler det like mye om presentasjon. Det synes like viktig å vinne banketten som kampen, sier kommunikasjonsleder Halvor Haugland Byfuglien i Antidoping Norge.

Antidoping-arbeid. Fra tid til annen avsløres det dopingbruk også blant fotballspillere i lavere divisjoner i Norge. I den andre enden ser vi at hele friidrettsstroppen fra Russland ble utstengt fra de olympiske leker i Rio. I dette vide spekteret er det viktig at positive krefter forenes og står opp sammen for en dopfri idrett med rene utøvere, så alle kan konkurrere på like vilkår.

Tolletaten undertegnet i 2012 en samarbeidsavtale med Antidoping Norge - en samarbeidsavtale hvor Tolletaten, innenfor de begrensninger taushetsplikten gir, vil benytte informasjon om miljøer, geografiske områder, særrettsutøvere, treningssentre og annet som vil hjelpe Tolletaten til å ta det dopet som kommer inn til de norske grensestasjonene. Antidoping Norge har også

4. Bestilles på internett: Internett er en vesentlig markeds plass for omsetning av forbudte varer som for eksempel doping. Internettetterretning og kontroll av postsendinger er et viktig satsingsområde for Tolletaten.

fakta

Varierer fra år til år

2015:

285 500

I 2015 beslagla tollerne 285 500 dopingenheter fordelt på 983 beslag.

2014:

167 500

Året før var det nærmere 1200 tollbeslag av 167 500 dopingenheter.

2013:

316 500

Til sammenligning ble det beslaglagt 316 500 dopingenheter fordelt på 971 beslag i 2013.

5. Hvilke åpnes?

Avsenderland er blant faktorene som vurderes når tollerne bestemmer hvilke sendinger som skal åpnes.

6. Efedrin: Efedrin brukes som dopingmiddel på grunn av den sentralstimulerende effekten, men det brukes også som slankemiddel. Efedrin er ulovlig å importere til Norge, selv om det kan kjøpes over disk i utlandet.

7. Testosteron: Testosteron utgjør en stor andel av beslagene av anabole steroider. I denne sendingen ble det også funnet nåler og kanyler.

8. Beslaglegger hver dag: Tolloverinspektør Hanne Wickstrøm forteller at tollerne på postterminalen på Alnabru i Oslo daglig beslaglegger dopingmidler.

samarbeidsavtaler med politiet, kommuner og fylkeskommuner og flere andre aktører som for eksempel rusfeltets samarbeidsorgan Actis, som ble inngått i sommer.

Dopingvarsel. Antidoping Norge etablerte i mars i år Dopingvarsel, som er en varslingskanal for doping i idretten og gir utøvere, ledere og andre mulighet til å fortelle om kunnskap, mistanke eller bekymring om mulige brudd på dopingbestemmelsene.

– Det kom inn 52 tips i løpet av de tre første månedene – 40 tips var relevante for vårt arbeid innen idretten, og har ført til positive prøver og annen oppfølging. Flere saker som faller utenfor vårt virkeområde er formidlet til politiet, sier fagrådgiver Gry Støtvig i Antidoping Norges avdeling for kontroll og påtale.

– Det tas om lag 3000 dopingprøver i norsk idrett i løpet av ett år, opplyser Byfuglien i Antidoping Norge. Norsk idrett skal ha nulltoleranse på alle nivåer, og det er også bakgrunnen for at 10-20 prosent av prøvene tas i breddeidretten. I Troms stakk en spiller i 4. divisjon fra en kamp da dopingkontrollantene dukket opp.

– Dopinganalysene er blitt mer sensitive og mulighetene for å avdekke dopingmisbruk er blitt bedre de senere årene. Men samtidig finner »

Det kom inn 52 tips i løpet av de tre første månedene – 40 tips var relevante for vårt arbeid innen idretten, og har ført til positive prøver og annen oppfølging.

Gry Støtvig, Antidoping Norge

» uærlige trenere og utøvere stadig fram til stoffer som er vanskeligere å spore og oppdage gjennom en tradisjonell dopingprøve, sier Byfuglien.

Flest saker på breddenivå. Statistikken forteller at de fleste dopingsakene i norsk idrett får vi på breddenivå. Det kan være prestasjonsmotivert, men du fanger også mer opp samfunnsdoping hvor kroppsfokuset er motivasjon for doping og hvor det handler om å presentere seg og se bedre ut. Når vi får saker på anabole steroider, er det derfor ikke alltid så lett å være sikker på motivet for dopingbruken. Som med all annen kontrollvirksomhet er det grunn til å tro at det er store mørketall. Vi klarer ikke avdekke all doping, verken i internasjonal toppidrett eller på lavere nasjonalt nivå, erkjenner Byfuglien.

I Norge er godt over en million nordmenn medlemmer av den organiserte idretten, og som gjennom det omfattes av dopingbestemmelsene i Norges Idrettsforbunds lov.

Men samlet sett foregår det i dag et bedre og mer omfattende antidopingarbeid i Norge enn noen gang. Vi kan tilby et helhetlig forebyggende arbeid mot idretten. I tillegg er stadig flere treningssentre del av vårt Rent Senter-program, vi har viktige samarbeidsavtaler med toll og politi, opplever økt etterspørsel etter foredrag fra skoler og yrkesgrupper som møter unge og har forpliktende samarbeidsavtaler med en del fylkeskommuner og kommuner.

Forebygging. Alt dette setter oss i bedre stand til å drive et mer målrettet forebyggende arbeid både i og utenfor den organiserte idretten, sier Byfuglien.

9

Det Antidoping Norge gjør mot idretten (kontroller og forebygging) dekkes av spillemidler via Kulturdepartementet. Mot samfunnet har Antidoping Norge nå i tillegg et tilskudd på 7,3 millioner kroner fra helsemyndighetene til bekjempelse av doping i samfunnet. Dette siste beløpet var bare for noen få år siden på under en halv million kroner.

- Lovforbudet i 2013 økte bevisstheten rundt doping og skadevirkninger. Vi opplever nå også at stadig flere miljøer utenfor den organiserte idretten ønsker antidopingprogram og kontroller. Gode eksempler er X Games med konkurranser i snowboard, ski og skateboard samt e-gaming, hvor dataspill-entusiaster møtes, sier Gry Støtvig og Halvor Byfuglien.

9. Samarbeid: I 2012 inngikk Tolletaten og Antidoping Norge en samarbeidsavtale. Fra venstre: Tollinspektør Margareth Jensen Heir fra tollkontoret på Alnabru, fagrådgiver Gry Støtvig i Antidoping Norge, seniorrådgiver Anders Flekke fra Toll-direktoratet og kommunikasjonsleder Halvor Haugland Byfuglien fra Antidoping Norge er blant dem som sørger for at samarbeidet går godt.

tall&fakta

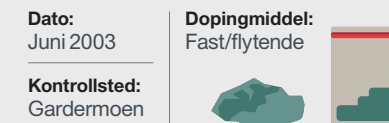

Det er Statens Legemiddelverk (SLV) som fastsetter hvilke stoffer som regnes som dopingmidler. Regelverket er hjemlet i egen forskrift. Tilvirkning, innførsel, utførsel, oppbevaring, sending og overdragelse av stoffer som anses som omfattet av dopingforskriften kan være straffbart i henhold til straffeloven § 162 b.

Historisk oversikt, største dopingbeslag

I tillegg til doping har Tolletaten de siste 10 årene også gjort beslag av råstoff og utstyr som benyttes til dopingproduksjon.

7 204 gram

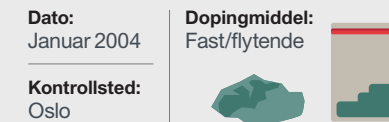
14 400 stk

49 000 stk

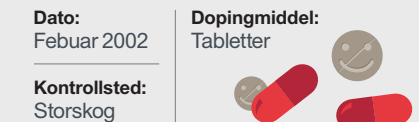
27 600 gram

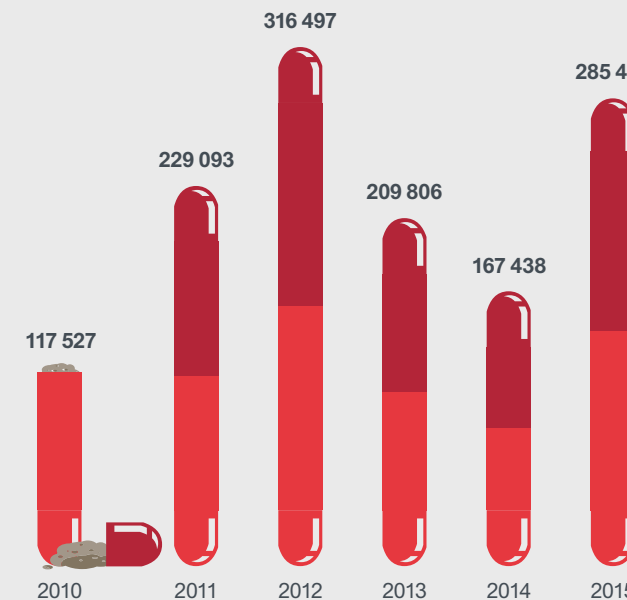
106 000 stk

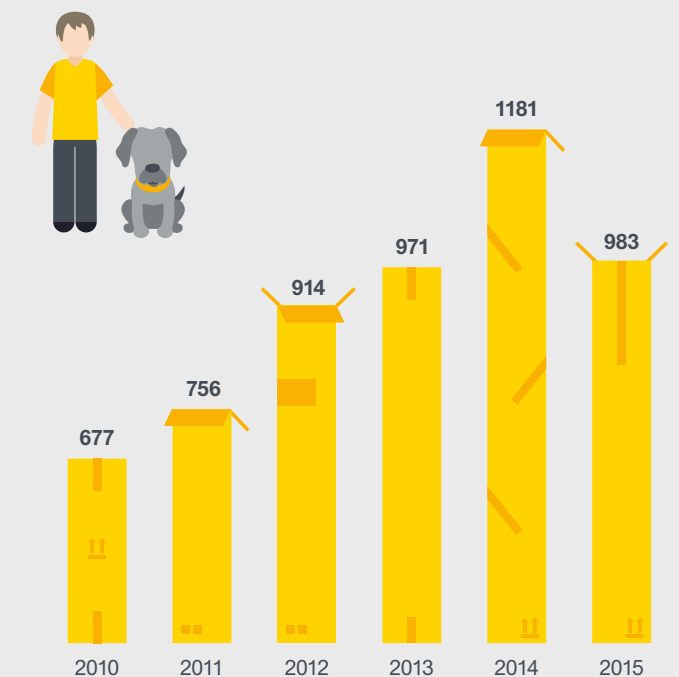
161 700 stk

Beslag av doping (ampuller, gram, kapsler og tabletter)

Antall beslag av doping

Hvorfor kan norske privatpersoner ta med seg falske merkevarer til eget bruk hjem til Norge, mens italienske myndigheter slår hardt ned på denne handelen? Vi har spurt Tolletaten og en advokat som representerer flere rettighetshavere.

Tekst Thore Simenstad Foto Arash Nejad/nyebilder.no

”

Norske myndigheter har ikke gjort det ulovlig for forbrukere å bruke eller innføre privatkopier så lenge det er mindre mengder og til eget bruk

RENATE WEJSET

Rådgiver i Tolldirektoratet

Tolletaten samarbeider tett med Patentstyret for å hindre piratkopierte produkter på det norske markedet.

Gjennom nettsiden VelgEkte.no arbeider myndighetene for å bevisstgjøre forbrukerne.

- Norske myndigheter har i motsetning til en del andre land, som for eksempel Italia, ikke gjort det ulovlig for forbrukere å bruke eller innføre privatkopier så lenge det er mindre mengder og til eget bruk, opplyser rådgiver Renate Wejset i vareforselsseksjonen i Tolldirektoratet.

En årsak til dette er at det kan virke strengt å kriminalisere og holde hver enkelt ansvarlig for kjøp av varer hvor det kan være vanskelig å fastslå om varen er en piratkopi eller ikke.

Velg ekte. - Jeg vil understreke at Tolletaten fraråder folk å handle piratkopierte varer og anbefaler heller kjøp av ekte varer. Da kan du være tryggere på at du ikke støtter organisert kriminell virksomhet, barnearbeid og terrorfinansiering. Hvis en vare er veldig billig bør det ringe en varsellampe, sier hun.

Piratkopierte varer er langt mer enn falske designvesker, solbriller og treningstøy. Mye av piratvarepro-

duksjonen omfatter helsefarlige produkter som falske legemidler, elektriske varer uten godkjennelser, leker som kan skade barnet ditt, deler til fly, og deler til kjøretøy som utgjør en trussel for sikkerheten. Trenden knyttet til piratkopierte varer har endret seg en del de siste årene. Varene som kopieres truer også andre aspekter enn immaterielle rettigheter, som at de kan være brannfarlige, det kan være leker fulle av kjemikalier og falske og farlige medisiner og så videre, utdyper Wejset.

Vokser sterkt. Piratvarevirksomheten vokser sterkt. Den gir rask og god fortjeneste, har en stor aktuell kundemasse og lave strafferammer. I tillegg rammes den langt overveiene delen av næringslivet som ønsker å opptre lovlidig. Billige etterligninger vil utkonkurrere seriøse bedrifter og føre til arbeidsledighet og økte sosiale utgifter.

De siste årene har Tolletaten registrert betydelige beslag av piratkopierte designmøbler. I 2015 var verdien av de beslaglagte, senere destruerte møblene, 17 millioner kroner – om lag halvparten av den samlede verdien for piratkopierte varer dette året. ∞

i

Ikke ulovlig

Piratvarer som er kjøpt til privat bruk er i utgangspunktet ikke ulovlig i Norge. Det er for eksempel ikke ulovlig for en privatperson å kjøpe en piratkopiert klokke eller veske og bruke den til private formål.

”

Det er lett å tenke seg at det burde innføres et forbud rettet mot kjøperne av piratvarer, og mange land har innført slike forbud.

JOAKIM MARSTRANDER

Advokat og partner i Deloitte Advokatfirma

Det selges kopiprodukter som aldri før. Skal slik samfunnsskadelig virksomhet bekjempes med nye regler, eller med opplysnings- og holdningsendrende tiltak, spør Joakim Marstrander.

Mange tror det er forbudt. – Det er forbudt for næringsdrivende å selge piratkopier i Norge, men i motsetning til andre land har ikke norske myndigheter gjort det ulovlig for forbrukere å bruke eller innføre piratkopier. En undersøkelse gjennomført av Deloitte i 2013 viste at 92 prosent av befolkningen tror det er forbudt å kjøpe piratkopierte produkter, og 77 prosent svarte at de ikke har kjøpt denne type produkter, sier Marstrander.

Han sier at det er lett å tenke seg at det burde innføres et forbud rettet mot kjøperne av slike varer og mange land har innført slike forbud med store bøter. Også i Norge har flere tatt til orde for dette.

I 2011 la regjeringen stortingsmeldingen «Styrking av lovgivningen om håndhevingen av industrielle rettigheter mm.» ut på høring. I høringsrunden foreslo Norsk forening mot piratkopiering (NACG) at det

skal være ulovlig å ta med seg falske vesker, og andre piratkopierte varer til Norge. – Det fremstår som uheldig at norske forbrukere, i en rekke europeiske land, ved kjøp av piratvarer løper en risiko for sanksjoner helt frem til grensen, mens den samme handlingen ved innreise til Norge ikke kan sanksjoneres, sa NACG

Gode argumenter. – Selv om argumentene for et forbud er gode, vil et generelt forbud mot kjøp og innførsel av piratprodukter til eget bruk på den annen side kunne medføre vanskelige avveininger for forbrukerne og pålegge dem et stort ansvar. Salg og innførsel av direkte farlige produkter er omfattet av andre lover, det samme gjelder organisert kriminalitet og utbytte i forbindelse med dette, sier Marstrander. Han fortsetter: – Det er også et spørsmål om politi og tollmyndigheter til syvende og sist vil prioritere disse sakene særlig mye høyere enn de gjør i dag, uten tilførsel av større øremerkede ressurser. Og de næringsdrivende bør kanskje heller gå til søksmål mot uærlige konkurrenter og stanse ulovlige distribusjonskanaler enn mot egne kunder? ∞

Tollarane kjem!

Å kontrollere fartøy er ei tidkrevjande affære. Det finst eit utal moglege skjulestader, og på nokre fartøy er kontrollane farlege. Vi har vore med tollarar frå Bergen på kontroll av cruiseskip.

Tekst Tore Skår Foto Eivind Senneset

Kontrollar av fartøy

Tollregion Vest-Noreg har god kompetanse på kontrollar av fartøy, og har instruktørar som har ansvaret for opplæringa av tollarar i Noreg i slike kontrollar. Alt frå store oljetankarar og cruiseskip, til seglbåtar og fiskebåtar vert kontrollert - om lag 100 fartøy per år.

Kjelde: Arne Birger Nilsen, seksjonssjef for fartøykontrollen i Bergen

Bording

Når eit team skal kontrollere eit større fartøy, vil som regel ein eller to tollarar gå først om bord for å opprette kontakt med mannskapet. Større fartøy har eigne security-folk som fører dialogen med tollarar. Deretter blir kapteinen og råka mannskap varsla. Dei andre tollarane ventar som regel utanfor fartøyet inntil alt er klart og dei får klarsignal om å komme om bord for å starte kontrollarbeidet

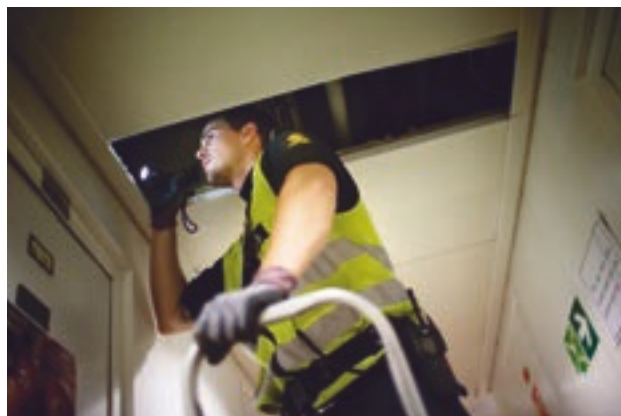
Gasstankar

Når det skal gjennomførast grundige kontrollar på fartøy, hender det at tollarane også går ned i gasstanken på fartøyet. Då må tollarane iføre seg verneutstyr på grunn av fare for ulike gassar.

Narkotikahund

Narkotikahunden Tilly er med på kontrollen i dag. Ho får gå først når tollarane går gjennom gangen med lugarar. Og det er ho som får bestemme kva lugarar tollarane skal gå inn i og kontrollere.

Førehandsbestemt

Det er mange potensielle gøymestader på eit cruiseskip. Difor har tollarane på førehand bestemt seg for kva område dei ønskjer å kontrollere. Avgjerda om kva område som skal kontrollerast, gjerast på bakgrunn av risikovurderingar og erfaring. Her blir ein lugar kontrollert.

Utstyr

Det er viktig med godt utstyr når ein skal kontrollere. Her har tollarane med seg mellom anna drill og inverteringsspegel. Spegelen brukast mellom anna til å sjå rundt hjørne og ved vinklar der det er vanskeleg å kome til.

Sjekkar takplater

Tollarane sjekkar om det er gøymt noko over takplatene. Dei fann både ølboksar og sjokoladepålegg.

Vel blåst

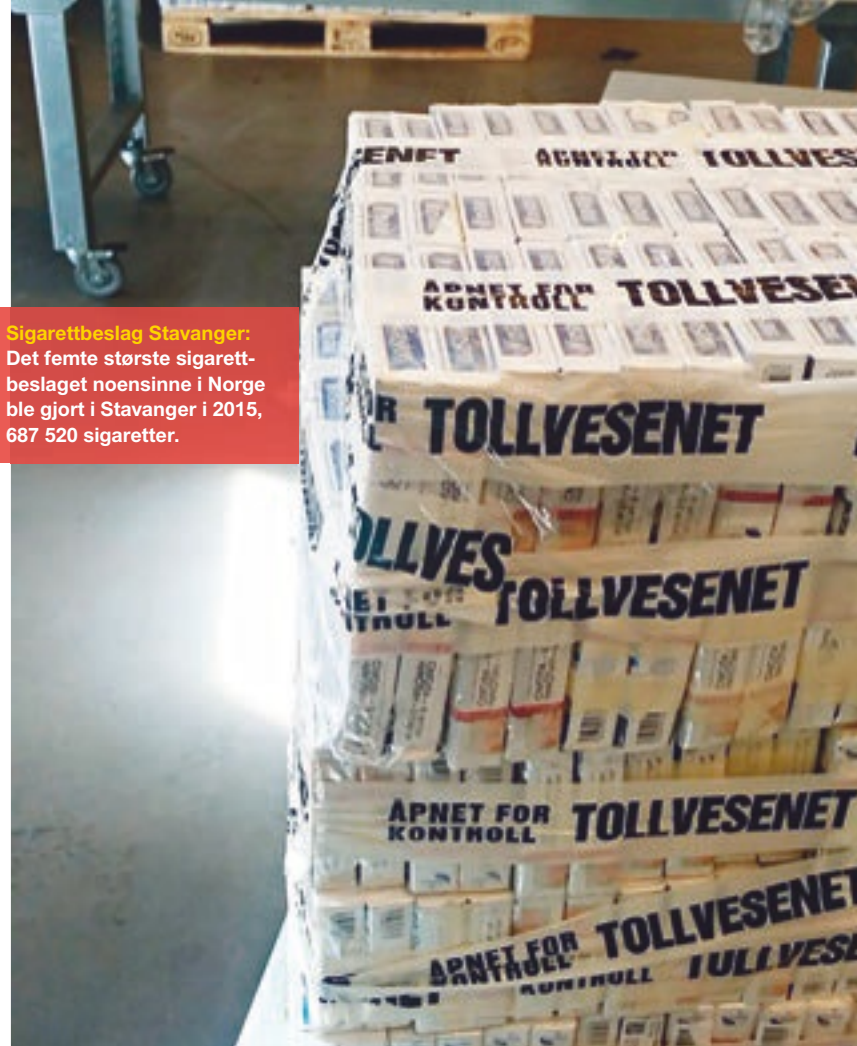
Det vart inga beslag på tollarane i dag. Etterpå samlast alle utanfor, i velkjend Bergensvær. Teamet er frå venstre: tollinspektør Martin Pedersen, tollaspirant Anders Verling, tollerinspektør Christer Jensen (hundeførar), labradoren Tilly, tollaspirant Vivian K. Fonnes, seksjonssjef Arne B. Nilsen og tollaspirant Sarah Sangolt.

De store smuglerlastene er tilbake

Tollerne stoppet første halvår 2016 fem laster med større mengder alkohol og sigaretter.

Tekst Thore Simenstad Foto Tolletaten

Sigaretteslag Stavanger: Det femte største sigarettbeslaget noensinne i Norge ble gjort i Stavanger i 2015, 687 520 sigaretter.

Tolletaten mistenker at alkohol og tobakksvarer kommer i større kvanta fra Øst-Europa til Sverige.

Asle Farberg, Tollregion Øst-Norge

Alkohol og sigaretter: Fra beslag 22. juni på Svinesund, 12 500 liter alkohol og 49 200 sigaretter.

Disse fem lassene utgjør alene seks millioner kroner i avgiftsunndragelser. Alkohol og sigaretter gjemmes blant vanlig gods som transporteres over grensa. Tolletaten finner ofte større mengder alkohol og noen titusener sigaretter i det samme transportmidlet, men det kan også være bare sigaretter eller alkohol i lasten. Da snakker vi gjerne om virkelig store kvanta. – De store smuglerlastene er kommet tilbake, konstaterer avdelingsleder Asle Farberg i Tollregion Øst-Norge. Det hender også at smuglerne organiserer kolonner hvor mer enn ti kjøretøy fullastet med alkohol og sigaretter passerer grensen samtidig.

Spritsmugling borte. –Tolletaten har også tidligere sett store laster med alkohol- og tobakksvarer. Ikke minst gjaldt dette smuglingen av sprit, men siden metanolsakene i 2002 har ikke Tolletaten beslaglagt store mengder smuglersprit, sier han. – Før 2014 var det flere år hvor Tolletaten avslørte smuglerbiler med «bare» noen tusen liter alkohol og sigaretter i lasten – som oftest varebiler og stasjonsvogner. Det kom nok en og

fakta	
Fem større smuglerlass første halvår 2016 Totalt 68 576 liter alkohol og 109 200 sigaretter i fem laster. Avgiftsunndragelser for nær seks millioner kroner:	
22. juni 2016	Funn: 12 500 liter alkohol 49 200 sigaretter
Fylke: Østfold	Objekt: Lastebil
16. mai 2016	Funn: 13 011 liter alkohol 60 000 sigaretter
Fylke: Østfold	Objekt: Vogntog
21. april 2016	Funn: 21 812 liter alkohol
Fylke: Østfold	Objekt: Semitrailer
14. april 2016	Funn: 9 313 liter alkohol
Fylke: Rogaland	Objekt: Lastebil
14. mars 2016	Funn: 11 940 liter alkohol
Fylke: Akershus	Objekt: Semitrailer

annen trailer med smuglergods også uten at vi avdekket transporten, sier avdelingslederen.

Mellomlagres i Sverige. Tolletaten mistenker at alkohol og tobakksvarer kommer i større kvanta fra Øst-Europa til Sverige. Deretter lastes varene over i varebiler og kjøres over grensa til Norge. Dette er fortsatt den mest brukte smuglingsmetoden samtidig som det minsker risikoen for å bli tatt. – Enkelte ganger kommer også smuglerbilene i kolonner på mer enn ti kjøretøy. Sammen med politiet i Østfold og Utrykningspolitiet har vi lyktes i å stoppe flere slike kolonner med høyt beskattede varer fra grensen og innover langs E-6, konstaterer Farberg.

Østeuropeere står bak. Østeuropeere dominerer smuglingen av alkohol- og tobakksvarer til Norge, og spesielt mange fra Polen og Litauen har etter hvert blitt kjent hos Tolletaten. Smuglerne er i alle aldersgrupper, men de langt fleste som blir tatt er i alderen 20 til 40 år. Dette avviker fra smuglingen av store cannabispartier i vogntog. Her

er sjåførene gjerne vesteuropeere i 50- og 60-årsalderen.

Følger med. – Vi ser at tendensen vil fortsette i andre halvår, og Tolletaten vil følge med på denne trafikken, sier Farberg.

Domfelt. Det er ikke bare via Østfold de store smuglerlastene kommer. – Natt til 24. juni 2015 ba politiet i Stavanger om bistand til å kontrollere to litauiske trekkvogner og en biltilhenger som politiet hadde stoppet. Tollkontrollen avdekket totalt 687 520 sigaretter. Dette er det femte største tollbeslaget av sigaretter noensinne i Norge. Beslaget utgjør 2,17 millioner kroner i avgiftsunndragelser, sier seksjonssjef Valborg Bishop i Stavanger.

Gulating lagmannsrett dømte tre menn fra Litauen for innførsel, medvirkning til innførsel og heleri av totalt 783 720 sigaretter og en ukjent mengde alkohol. Samlet avgiftsunndragelse var om lag 2,5 millioner kroner. De tre ble dømt til fengsel i henholdsvis ett år og åtte måneder, ett år og to måneder og ti måneder. I tillegg ble 120 250 kroner inndratt som utbytte fra en av de domfelte. To av de domfelte får aldri mer kjøre bil i Norge.

fakta

Store smuglingsforsøk i 2015

Det er ingen tvil om at smugling fra Øst-Europa via Sverige er en «vekstnæring».

687 520

687 520 sigaretter i latviske vogntog i Stavanger 24. juni 2015. 2,1 millioner kroner i avgiftsunndragelser.

413 000

413 000 sigaretter i latvisk vogntog på industriområde i Akershus 10. juni 2015. 1,3 millioner kroner i avgiftsunndragelser.

8695

8695 liter alkohol i lastebil på Svinesund 20. mars 2015. 644 000 kroner i avgiftsunndragelser.

229 340

227

229 340 sigaretter og 227 liter brennevin i latvisk semitrailer på Hadeland 26. januar 2015. Avgiftsunndragelser 815 000 kroner.

En mer rendyrket tolletat

Fra årsskiftet skal Tolletaten konsentrere seg om kjerneoppgavene sine, som er å føre kontroll med vareførselen, inkludert smuglingskontroll, og fastsetting av toll.

Tekst Tore Skår Foto Hampus Lundgren

Med overføringen av oppgavene knyttet til innførselsmerverdiavgift har Tolletaten og Skatteetaten sluttet regjeringens beslutning fra 4. mars 2014. For Tolletatens del innebærer dette en ny fase hvor oppgavene knyttet til vareførsel, inkludert smuglingskontroll, og fastsetting av toll, skal rendyrkes.

– Tolletatens kjerneoppgaver følger av tolloven § 1-5, sier Maria Montes Amundsen som leder Tolletatens arbeid med overføring av oppgaver knyttet til innførselsmerverdiavgift.

Kort oppsummert kan det sies å være:

- Beregne og fastsette toll.
  - Føre kontroll med vareførselen til og fra tollområdet, og føre kontroll med at gjeldende lovbestemmelser om vareførselen overholdes.
- Lov og forskrift tillegges også fortsatt Tolletaten noen få oppgaver tilknyttet avgifter fra 1. januar 2017, men de to punktene over er kjerneoppgavene, sier Amundsen.

Godt i gang. Arbeidet med styrking av grensekontrollen har begynt. I statsbudsjettet for 2015 bevilget regjeringen 91,5 millioner kroner til 123 nye stillinger for å styrke grensekontrollen. I denne summen lå det inne blant annet en styrking av etterretnings- og analysekapasiteten »

Skal deklare: Selv om merverdiavgiften ved innførsel skal innberettes til Skatteetaten fra 2017, så skal varer fortsatt rapporteres, fremlegges og deklarereres til tollmyndighetene som i dag. Her er norsk og svensk toll ved grenseovergangen i Eda.

” – Tolletatens kontroll med vareførselen til og fra landet blir like viktig som før.

Maria Montes Amundsen, prosjektleder, Tolletaten

i Tolletaten, og midler til å sikre elektronisk tilstedeværelse med kameraovervåking på alle grenseoverganger ved landeveien og ved fergeanløp.

Som før. – Tolletatens kontroll med vareførselen til og fra landet blir like viktig som før. Blant annet er riktig deklarerer av varer viktig for den videre avgiftsfastsettelsen, sier Amundsen.

For å kontrollere overholdelsen av tolloven med forskrift, vil blant annet følgende bli kontrollert:

- Om det er innført (eller utført) vare.
- Om det er innført (eller utført) ulovlig eller restriksjonsbelagt vare.
- Om varslings-, melde- og fremleggelsesplikten overfor tollmyndighetene er overholdt.
- Om innførselen (eller utførselen) er deklarerert, og riktig deklarerert, til tollmyndighetene.
- Om det er andre plikter ved inn- eller utførsel av varer som ikke er overholdt.

Herunder må Tolletaten utføre kontroller på forhold som:

- ⊕ Varens opprinnelse
- ⊕ Varens mengde, vekt, størrelse etc.
- ⊕ Varens klassifisering iht. tolltariffen
- ⊕ Riktig varemottaker
- ⊕ Varens tollverdi

– Særlig riktig varemottaker og varens tollverdi er det viktig at Tolletaten opprettholder god kontroll av under den nye ordningen for innberetning og betaling av merverdiavgift, sier Maria Montes Amundsen.

Foto: Tolletaten

Prosjektleder: Maria Montes Amundsen leder arbeidet med oppgaveoverføring fra Tolletatens side.

fakta Bakgrunn

Regjeringen besluttet i mars 2014 å overføre ansvaret for forvaltningen av motorvognavgifter, særavgifter og merverdiavgift ved innførsel fra Tolletaten til Skatteetaten. I tillegg overtok Skatteetaten forvaltningen av alle innkreivingsoppgaver.

Overføringen skjer i to faser

• Fra 1. januar 2016 overtok Skatteetaten forvaltningsansvaret for all innkreivning, motorvognavgifter og særavgifter for registrerte særavgiftspliktige.

• Fra 1. januar 2017 overtar Skatteetaten ansvaret for innførselsmerverdiavgift og uregistrerte særavgiftspliktige.

Skatteetaten overtar mva ved innførsel

Merverdiavgiftsregistrerte virksomheter skal fra 2017 innberette merverdiavgift ved innførsel til Skatteetaten i stedet for til Tolletaten.

– Overføringen av forvaltningsansvaret for merverdiavgift ved innførsel fra Tolletaten til Skatteetaten medfører ikke andre endringer i de plikter næringslivet har ved inn- og utførsel av varer etter lov om toll og vareførsel. Varer skal fortsatt rapporteres, fremlegges og deklarereres til tollmyndighetene som i dag, sier Maria Montes Amundsen.

Tolldeklarasjonsoversikt. Tolletaten har utarbeidet en løsning som innebærer at alle virksomheter fra og med 2017 vil kunne hente en oversikt over tolldeklarasjonene sine i Altinn. Oversikten henter data fra TVINN. Opplysningene du kan finne er for eksempel statistisk verdi, toll og særavgifter.

– Tolldeklarasjonsoversikten inneholder alle tolldeklarasjoner registrert på et organisasjonsnummer. Ved hjelp av denne kan man blant annet kontrollere at alle tolldeklarasjoner er mottatt, sier Maria Montes Amundsen.

Importører som ikke er registrert i merverdiavgiftsregisteret, skal som før oppgi og betale mva til Tolletaten.

Nyttig på nett

Skatteetaten har lagt ut informasjon på **Skatteetaten.no/mva-melding**, hvor man kan finne informasjon og veiledning om hvordan man skal forholde seg når merverdiavgift ved innførsel skal innberettes til Skatteetaten.

Tolletaten har lagt ut informasjon om oppgaveoverføringen her: **www.toll.no/no/bedrift**

Lansert 30. juni: Under lanseringen 30. juni informerte tollerne på Gardermoen de reisende om KvoteAppen.

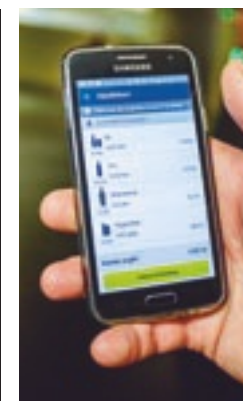
Populær KvoteApp

Siden KvoteAppen ble lansert 30. juni har nesten 125 000 personer lastet ned appen, og det er fortollet for over 1,7 millioner kroner.

Tekst Gry Rønjum og Tore Skår Foto Nyebilder.no

Og kanskje mest oppsiktsvekkende: I juli i år ble det fortollet for til sammen 1 770 000 kroner i fortollingsautomatene og KvoteAppen. Til sammenlikning ble det i samme periode i fjor fortollet for én million kroner. De foreløpige tallene for august ser ut til å være minst like gode.

Mange tilbakemeldinger. – Så langt har KvoteAppen vært en suksess. Siden lansering har vi hatt 5300 fortollinger i KvoteAppen. Dette er mer enn vi hadde tort å håpe på, sier Ola Godø Andersen og Tor Gunnar Saakvitne fra Tolldirektoratet, som begge har vært involvert i arbeidet med utviklingen av appen: – Vi har fått en rekke tilbakemeldinger fra venner og familie

Kvoteapp: Med KvoteAppen kan du både finne ut av tax free-kvotene og fortolle alkohol- og tobakksvarer.

gjennom ferien som vi tar med oss videre, og ikke minst kommer kolleger innom kontoret med spørsmål og synspunkter. Funksjonen hvor brukerne kan gi oss en tilbakemelding direkte i appen er nyttig og har vært flittig i bruk. I tillegg kommer alle tilbakemeldingene i sosiale medier som for eksempel Facebook-siden Spør Tolletaten, sier de.

Utvikles videre. Prosjektgruppen er godt i gang med den første runden med utbedringer og endringer for å gjøre KvoteAppen enda mer brukervennlig.

– Vi oppfordrer alle som har tilbakemeldinger, idéer og forslag til å kontakte oss på kvoteapp.se@toll.no, slik flere allerede har gjort, sier Andersen.

fakta Bakgrunn

Når?

KvoteAppen blir brukt hyppigst i helgene, hvor søndag ligger litt over lørdag. Men torsdag er dagen hvor flest laster ned appen.

Hvor?

KvoteAppen har vært i bruk i nær sagt hele verden, men utenfor Norge blir den mest brukt i Sverige, Danmark og Tyskland.

Hvordan?

Kvotekalkulatoren er den klart mest brukte funksjonen, og det er øl og vin som er de mest populære varekategoriene å regne på.

Guiden som holder deg oppdatert

WCO: Samarbeidet mellom internasjonale tollmyndigheter og næringslivet er formalisert.

Foto: Bard Gudim

OVER GRENSEN
WCO

Rådgiver for tollmyndighetene

Siden 2005 har den internasjonale tollorganisasjonen (WCO) hatt en egen rådgivende gruppe med representanter fra næringslivet.

Arbeidet med Private Sector Consultative Group (PSCG) ble etablert for å gi råd og innspill til WCO og medlemslandene. Blant annet skulle PSCG gi innspill om tollsaker og internasjonale handelssaker med utgangspunkt i næringslivets perspektiv. I 2006 skulle WCO implementere SAFE Framework of Standards, et rammeverk som skulle sikre både tryggere og enklere handel over landegrensene. PSCG hadde en viktig rolle i dette arbeidet.

Nomineres av WCO. Det er generalsekretæren i WCO som i samråd med rådsleder og regionale ledere utnevner medlemmer til PSCG. Det skal blant annet tas hensyn til at ulike WCO regioner skal være representert, ulike bedrifter skal være represen-

tert (både små og mellomstore bedrifter, og industrisektoren), og både bedrifter og nærings-sammenslutninger skal være representert. Gruppen består i dag av 21 medlemmer. Medlemskapet i PSCG varer i tre år. Foretak som ønsker å bli medlemmer av PSCG må sende en skriftlig søknad til WCOs generalsekretær. Søknader kan sendes inn til slutten av mars. Les mer her <http://wcopscg.com/>

Filosofi. For to år siden vedtok WCO en generell beskrivelse av filosofien bak samarbeid med næringslivet. Blant annet legges det vekt på faktorer som toveis kommunikasjon, åpenhet og transparens, inkludering, innovasjon og integritet. \

NY ORDNING

Transitteringsforbud for fisk opphevet

Fra 1. mai 2014 har det vært forbudt å transittere fisk som er fanget av og brakt i land fra EU-fartøy. Forbudet ble opphevet med virkning fra 1. september i år. Dette innebærer at EU-fartøy kan velge å lande fangst uten å måtte førstehåndsomsette fangsten gjennom et fiskesalgslag. EU-fartøyene må i så fall følge de prosedyrene forskriften setter opp for dette.

I PROSESS

Ny utforming på TIR-carnet

Direktoratet har mottatt informasjon fra International Road Transport Union (IRU) om at de gradvis innfører en ny TIR-carnet-layout fra 1. juli i år.

IRU gjennomgår for tiden en prosess med nytt varemerke som inkluderer endringer i deres logo. Dette gjenspeiles nå på deres hjemmesider og vil gradvis vises på alt kommunikasjonsmateriale.

I Norge er det Norges Lastebileier-Forbund (NLF) som administrerer salg av TIR-carnet. For nærmere informasjon om nytt TIR-carnet ta kontakt med NLF.

Flere elektroniske omberegningssøknader

Andelen elektroniske omberegningssøknader i TVINN var i første halvår 2016 nesten 50 prosent. Per 30. juni 2016 var 81 deklarerer godkjent for avgivelse av elektroniske omberegningssøknader, hvorav 15 ble godkjent i første halvår. Tolletaten vil jobbe for at andelen elektroniske omberegningssøknader fortsatt skal stige.

Arrangøren

TOLLDIREKTORATET

Foto: Terje Helestad

Tolldagen nærmer seg

Finansminister Siv Jensen åpner årets tolldag, som går av stabelen 14. november.

– Vi er fortsatt ikke helt i mål med programmet, men det meste er i ferd med å komme på plass, sier rådgiver Renate Wejset fra Tolldirektoratet som er blant de ansvarlige for gjennomføringen av Tolldagen.

Etter finansministerens åpning og hilsen fra tolldirektøren blir det en egen sesjon om innførselsmerverdiavgiften, som fra årsskiftet blir overført til Skatteetaten. Siden dette medfører en ny måte å innberette denne avgiften på er det viktig både for Tolletaten og Skatte-

etaten å fortelle om konsekvenser for næringslivet.

Vareførsel. Deretter vil det bli gjennomført flere parallelle sesjoner med ulike vareførsels-tema som opprinnelsesregulering, ATA-carnet, elektronisk omberegning og restriksjonsbelagte varer. Her vil det være forelesere både fra Tolletaten og næringslivet.

Til slutt blir det en oppsummering av utviklingsprosjektene som pågår i Tolletaten om dagen. Blant annet kan

nevnes arbeid med ny strategi og retning etter at oppgaveoverføringen til Skatteetaten er gjennomført, arbeidet med ekspressfortolling, om KvoteApp med mer. Avslutningsvis vil det bli gitt et unikt innblikk i hvordan Tolletaten arbeider for å snuse opp valuta på grensen.

Påmelding. – Vi vil publisere endelig program og mulighet for påmelding på toll.no i løpet av september, så alle interesserte bør følge med på toll.no, sier Renate Wejset. \

PROGRAMMERING PÅGÅR

TVINN-test ikke tilgjengelig

Det er ikke mulig å teste nye deklarerer i testmiljø for TVINN (TVINN-test) fra og med 15. september til og med 31. desember i år. Miljøet vil i løpet av høsten programmeres til å håndtere nytt regelverk for merverdiavgift, og testmiljøet skal derfor bare benyttes til å teste programvareleverandører og deres programvare som kommuniserer med TVINN.

Kort innpå

ENDRING

Foto: Charlotte Sverdrup

Miljøgebyr på dekk skal ikke lenger deklarerer ved innførsel.

Miljøgebyr ute av TVINN

Deklarering av miljøgebyr i TVINN opphørte fra og med 1. juli i år.

Hva innebærer dette?

Avtalene Tolletaten har med returselskaper om deklarerer og oppkreving av miljøgebyr ved innførsel, er sagt opp. Returselskapene er nå selv ansvarlig for innkreving av egne miljøgebyr.

Dette gjelder følgende miljøgebyr:

- AR:** Miljøgebyr for biler
- BG:** Gebyr på batterier
- BO:** Gebyr på tørrbatterier
- DE:** Gebyr på dekk
- RK:** Miljøgebyr på elektroniske produkter
- RR:** Miljøgebyr på elektriske produkter

Styrket innsats mot økonomisk kriminalitet

I juni åpnet et nytt tverretatlig senter for etterretning og analyse (NTAES) som skal skjerpe politiets og kontrolletatenes kamp mot økonomisk kriminalitet, som for eksempel arbeidslivsskriminalitet.

Åpnet: Statssekretær Gjermund Hagesæter fra Justis- og beredskapsdepartementet understreket i sin åpningstale at analyse- og etterretningssenteret forventes å bli en sentral del satsingen mot arbeidslivsskriminalitet.

Senteret er lokalisert hos ØKOKRIM i Oslo og medarbeidere fra politiet, Skatteetaten, NAV, Arbeids-tilsynet og Tolletaten skal sammen utarbeide nasjonale trussel- og risikovurderinger for å hjelpe etatene å prioritere innsatsen mot blant annet arbeidslivsskriminalitet.

Senteret skal legge til rette for at politiet og kontrolletatene bedre kan utnytte den samlede analyse- og etterretningsinformasjon etatene besitter.

Senteret skal ha som hovedarbeidsoppgave å:
 ☉ Utarbeide nasjonale trussel- og risikovurderinger som grunnlag for strategiske beslutninger

om tiltak innen økonomisk kriminalitet, inkludert arbeidslivsskriminalitet.

☉ Utarbeide etterretningsprodukter som gir grunnlag for innsats mot kriminelle
 Senteret skal ikke jobbe med eller bidra i politiets straffesaker eller kontrolletatens kontrollsaker/tilsynssaker. \

Søk om CITES-tillatelse elektronisk

Miljødirektoratet tilbyr nå muligheten til elektronisk søknad om tillatelser etter konvensjonen om internasjonal handel med truede arter (CITES). Elektronisk søknad gjør det enklere å søke om tillatelser. Med søknad gjennom elektronisk søknadssenter vil du få mer veiled-

ning ved utfylling av søknad, noe som vil gjøre det lettere å søke om tillatelse. For de som importerer eller eksporterer CITES-eksemplarer jevnlig, vil det bli mindre tidkrevende ettersom kontaklinformasjon og tidligere søknader vil være lagret i senteret.

OFTE STILTE SPØRSMÅL

EKSPERTENE SVARER

1. Skal du ha med varer selv til Norge?

Hvis du selv reiser til utlandet og kjøper med deg varer til ditt firma, må du huske på å deklare varen i rød sone når du kommer tilbake til Norge. Reisendebestemmelsene gjelder kun for varer til privat bruk. Du vil bli henvist til en av speditørene på grensen som vil bistå med tollklaringen da denne skal skje elektronisk.

2. Har du solgt varer til utlandet og skal frakte dem ut selv?

Da må du huske på å deklare varen gjennom Tolletaten (utførselsdeklarasjon) hvis verdien er over 5000 kroner. Det er i utgangspunktet melde- og fremleggelsesplikt ved utførsel av alle varer, men det er altså et unntak når verdien er under 5000 kroner. Ta kontakt med din speditør eller kontakt en av speditørene på grensen for bistand til deklaringen.

3. Skal du til utlandet med varer til messer eller demonstrasjon?

Hvis du skal ha med deg varer ut til messer eller til demonstrasjon, anbefaler vi at du benytter et ATA-carnet du kjøper fra lokalt handelskammer. ATA-carnetet garanterer for toll og avgifter i de landene det utstedes for og gjør grensepasingene enkle og greie.

Færre deklarasjoner

Tolletaten har i første halvår 2016 mottatt og behandlet 3,5 millioner inn- og utførselsdeklarasjoner, fordelt på 2,8 millioner innførselsdeklarasjoner og 0,7 millioner utførselsdeklarasjoner. Det er to prosent færre deklarasjoner enn første halvår 2015, samtidig har antall varelinjer økt med nærmere to prosent.

4 tips for å finne hva du skal betale i toll

Foto: Charlotte Sverdrup

1 Finn tolltariffen. Tolltariffen er et oppslagsverk for koding og beskrivelse av varer (klassifisering). Den finnes både i bokform og elektronisk. I den elektroniske utgaven er hvert varenummer knyttet opp mot de respektive toll- og avgiftssatser.

2 Finn ut hva varenummeret betyr. Et varenummer består av åtte sifre hvor de seks første sifrene er internasjonale. Dette betyr at de seks første sifrene i et varenummer på en utenlandsk faktura i utgangspunktet er identisk med de seks første sifrene i den norske tolltariffen. De fire første sifrene kalles for posisjon. Disse står med fet skrift i tolltariffen. De to neste sifrene kalles for underposisjon. Alle åtte sifrene samlet, kalles for varenummer.

Eksempel på varenummer
61.09.1000 - t-skjorter av bomull

3 Hvordan finner jeg riktig varenummer? Først må du vite nøyaktig hva det er du skal importere. Enkelte

produkter, spesielt matvarer, kan være komplisert sammensatt. Det er derfor viktig at du har en prosentvis innholdsfortegnelse. Uriktig eller manglende informasjon kan føre til at du bruker feil varenummer.

4 Forsikre deg om at du har riktig varenummer. Alle avgifter er knyttet opp til de forskjellige varenumrene. Korrekt varenummer gir deg korrekte toll- og avgiftsopplysninger. Om Tolletaten har bokettersyn og ser at du ikke har deklart varen med korrekt varenummer, og du har betalt for lite i avgifter, kan du etterberegnes og tilleggberegnes for det mellomværende beløpet. Korrekt varenummer betyr også at den offisielle handelsstatistikken blir så korrekt som mulig, noe næringslivet også har nytte av. Er du usikker på om varenummeret du har funnet er riktig, kan du be Tolletaten om en bindende forhåndsuttalelse om varens klassifisering. Det gjør du ved å sende en søknad til tollregionen der firmaet ditt er registrert.

KURS

Oktober og november 2016

Klassifisering

26. oktober

Passer for: Alle som tollekspederer varer eller driver virksomhet knyttet til import eller eksport.

Klassifisering av klær

20. oktober

Passer for: Alle som importerer eller eksporterer klær.

Klassifisering av næringsmidler

18. og 19. oktober

Passer for: Alle som importerer eller eksporterer næringsmiddel.

Opprinnelsesregler og preferansetollbehandling

3. november

Passer for: Alle som importerer eller eksporterer varer eller vurderer å starte med det.

Tollagerhold

27. oktober

Passer for: Alle som har tollager, vurderer å skaffe seg det eller vil vite mer om det.

Toll- og avgiftsfritak, midlertidig innførsel og tollverdi

13. oktober

Passer for: Speditører, deklareranter og kontrollere.

Utførsel

8. november

Passer for: Alle som eksporterer varer, speditører og kontrollere.

Særavgifter

25. oktober

Passer for: Alle som importerer eller produserer særavgiftspliktige varer.

Alle kurs holdes i Tolletatens bygg på Oslo Lufthavn Gardermoen, Edvard Griegs vei.

For mer informasjon og påmelding: toll.no/kurs

 **HELT PÅ
GRENSEN**

På fest med stikkpiller?

Tollerne på postterminalen på Alnabru stoppet denne post-sendingen med stikkpiller som var på vei til Norge. Det viste seg at pillene inneholdt THC, som er det aktive virkestoffet i cannabis. Saken ble meldt til politiet. Dette er første gang Tolletaten beslaglegger stikkpiller som inneholder cannabis, og man kan jo lure på om det dreier seg om en ny og mer diskrete rustrend ...

Foto: Tolletaten, Alnabru